

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

ערוכים לחג

בתי חב"ד עורכים ברחבי הארץ כמאתיים סדרים ציבוריים, שבהם ישתתפו כעשרים אלף יהודים. לקראת חג הפסח חילקו בתי חב"ד למשפחות נזקקות יותר ממאה ושלושים אלף חבילות מזון, ובהן מצות, יין ומצרכי מזון בסיסיים. זה למעשה מפעל 'קמחא דפסחא' הגדול בארץ. צעירי חב"ד הפיקו לקראת חג מגוון עלוני הסברה על החג, הלכותיו ומצוותיו, בעברית וברוסית, לילדים ולמבוגרים, והם הופצו במאות אלפי עותקים.

תרופות כשרות

מי שנוזק לתרופות בימי הפסח, יכול להיעזר ברשימות התרופות הכשרות לפסח שיצאו לאור מטעם קופות החולים. את רשימת התרופות אישרו גורמים הלכתיים מוסמכים. אם תרופה כלשהי אינה כשרה לפסח, יש לבדוק עם הרופא אם יש תרופה חלופית כשרה. אם אין כזאת והתרופה חיונית - כדאי להיוועץ ברב.

קלרנית חסידי

חברת התו השמיני מגישה את אוסף ניגוני חב"ד הגדול מאת נגן הקלרנית חנן בר-סלע. מארז של שלושה תקליטורים, ובהם עשרות מניגוני חב"ד. חיליק פרנק, נגן קלרנית אף הוא, מגיש את פסח בירושלים - עשרים ושמונה ממיטב ניגוני חצרות החסידים. טל' 1700-704120.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:08	7:46	7:22	7:00
8:10	8:49	8:16	7:57

כניסת השבת
צאת החג

289 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

סילוק ה'חמץ' מביא את החירות

מה רע בו כל־כך, בחמץ, שצריך לרדוף אחריו לקראת הפסח ולבערו עד תום? הלוא כל השנה אנו אוכלים אותו, מברכים עליו ונהנים ממנו?

להיות מצה, בלי לתפוח ובלי להתגאות (צילום: ישראל ברדווג)

תום, משום שהיא אם כל חטאת. הביטו סביב וראו כמה מלחמות, מאבקים, תחרויות, השמצות ותככים סובבים את המניע האחד הזה: הגאווה האישית. היא הורסת כל חלקה טובה ומכניסה מדון ומריבה גם בין ידידים ואוהבים.

המצה מלמדת את חשיבותה של הצניעות - יהיה כל אחד מה שהוא ויניח מקום לזולתו. אין צורך לדרוך על הזולת, אין סיבה לקנא בו, אין הצדקה להרגיש שהצלחתו של הזולת באה על חשבוננו. הלוא אנחנו יודעים טוב מכל אדם אחר את מגרעותינו ואת החולשות האישיות שלנו. רק אנחנו יודעים עד כמה אנחנו רחוקים משלמות. הכרה זו צריכה למלא אותנו ענווה והתבטלות.

הצנוע שמח

אדם צנוע ועניו שמח בכל הטוב שיש לו. אין הוא סבור שכל העולם שלו, וממילא הוא מודה לבורא־עולם על כל השפע שהעניק לו. הוא גם מביט בעין טובה על הזולת. לעומת זה, הגאווה לעולם אינו מרוצה. תמיד הוא חש שלא כיבדו אותו די הצורך והוא מלא קנאה באחרים.

החיים היום־יומיים בעולם שיש בו תחרות, רדיפת הישגים אישיים ומחמאות על הצלחות, עלולים לגרום להתחזקות תחושת הגאווה, העצמית. לכן פעם אחת בשנה, בחג החירות, אנו נקראים לבער לחלוטין את ה'חמץ' שהצטבר ולנקות את נפשנו. סילוק הגאווה הפנימית יעניק לנו את היכולת להיות בני־חורין באמת.

אחד משמות החג הוא 'חג המצות'. בחג הזה אנו אוכלים מצה ונזהרים מכל חשש של חמץ. איסור החמץ מקיף הרבה יותר ממצות אכילת המצה. החובה לאכול מצה היא בליל הסדר. בשאר ימות החג אפשר להסתפק בפירות ובירקות ובתבשילים למיניהם. אולם איסור החמץ חל בכל רגע ורגע בכל ימי החג, ובחומרה הגבוהה ביותר - 'בל יראה ובל ימצא'.

הגדרת איסור החמץ חמורה מאיסורים אחרים. באיסורים

אחרים יש מידה ושיעור לאיסור, ויש גם מצבים שהאיסור מתבטל כשהוא מתערבב בתוך דבר מותר. יש איסורים שמתבטלים ברוב, יש מהם שמתבטלים בשישים וכדומה. ואילו לאיסור החמץ אין שיעור, והוא אסור גם ב'משהו' (כמות מזערית ביותר), וכמו־כן אין הוא מתבטל אם התערבב בתוך דבר מותר, ואפילו פירור חמץ אוסר לאכילה סיר ענק.

מה רע בו כל־כך, בחמץ, שצריך לרדוף אחריו לקראת הפסח ולבערו כאילו היה רעל מסוכן? הלוא כל השנה אנחנו אוכלים אותו, מברכים עליו ונהנים ממנו?

להיות מה שהננו

החמץ הפיזי הוא בבואה של ה'חמץ' הרוחני - הגאווה ותחושת ה'ישות העצמית' - ואת אלה עלינו לבער מתוך נפשנו. החמץ מסמל את ההתנשאות והגאווה, לעומת המצה שמסמלת ענווה וצניעות. הן המצה הן החמץ עשויים מאותם חומרי־יסוד - קמח ומים, אולם המצה נשארת כמות שהיא, בעוד החמץ תופח ותופס נפח גדול הרבה יותר.

זו המשמעות הרעיונית של 'ביעור החמץ' - לסלק מעצמנו את ההתנפחות, את תחושת הגאווה. במקום 'חמץ' להיות 'מצה' - להיות מה שהננו באמת, מתוך צניעות וענווה.

פעם אחת בשנה מדגישים לנו במלוא החומרה את איסור הגאווה. אנו מוזהרים לסלק אותה עד

גם השמות מספרים

ידי אחרים ובין מצוות שאי אפשר לעשותן על-ידי אחרים. אבל תורתו של רבי עקיבא יש בה מעלה יתרה, אפילו לעומת מצוות שאי אפשר לעשותן על-ידי אחרים.

התגלות הנשמה

מלמדת אותנו ההגדה שמעלת הסיפור ביציאת מצרים גדולה אף ממעלת תורתו של רבי עקיבא, ולכן ישב כל הלילה וסיפר ביציאת מצרים.

טעם הדבר הוא מפני שנשמתו של יהודי היא למעלה אף ממעלת התורה, ולכן התגלות הנשמה היא למעלה ממעלת לימוד התורה. זה עניינו של הסיפור ביציאת מצרים, שיהודי יוצא מהמִצְרַיִם והמגבלות ומביא את נשמתו לידי גילוי, ולכן מעלתו של הסיפור גדולה כל-כך, עד שהחכמים הגדולים ביותר ישבו ועסקו בסיפור יציאת מצרים "כל אותו הלילה".

(תורת מנחם התוועדות כרך ח, עמ' 72;
כרך כח, עמ' 21)

למרום, שמע שהקב"ה אומר הלכה בשם רבי אלעזר. אמר משה: "יהי רצון שיהיה מחלציי", והקב"ה הבטיח לו: "חייך שהוא מחלציי". הרי שגם הוא היה לוי. ורבי עקיבא היה בן גרים.

מלמד אותנו בעל ההגדה שסיפור יציאת מצרים אינו קשור דווקא למי שאבותיו שועבדו בשעבוד מצרים, אלא גם כוהנים ולוויים ובני גרים - אף הם צריכים לספר ביציאת מצרים.

מעלת רבי עקיבא

מרבי עקיבא אנחנו לומדים עוד הוראה מיוחדת. מסופר עליו שנענש על שהתבטל מלימוד תורה כדי לעסוק בקבורת 'מת מצווה'. אמנם התעסקות ב'מת מצווה' דוחה את כל התורה, ובכל זאת גדלה מעלת לימוד התורה של רבי עקיבא אף על מעלת ההתעסקות ב'מת מצווה'.

ככלל, הדין הוא שמי ש'תורתו אומנותו' פטור מקיום המצוות, אבל מצד הדין הזה יש חילוק בין מצוות שאפשר לעשותן על-

ההגדה מספרת על כמה תנאים צדיקים, ש"היו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם, רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית". ההגדה אינה מסתפקת בציון עצם העובדה שתנאים גדולים סיפרו ביציאת מצרים כל הלילה, אלא גם נוקבת בשמותיהם: "רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן-עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון".

הזכרת השמות של התנאים באה ללמד שאפילו מי שלא סבלו בשעבוד מצרים גם הם צריכים לספר ביציאת מצרים. ידוע שבני שבט לוי היו פטורים משעבוד מצרים. כמו כן הגרים שהצטרפו לעם ישראל במרוצת הדורות אף אבותיהם לא שועבדו במצרים. וזה המשותף לכל חמשת התנאים האלה.

כוהנים ובני גרים

רבי אלעזר בן-עזריה היה כוהן מיוחס. גם רבי טרפון היה כוהן. רבי יהושע היה לוי, והיה מן המשוררים ונתנו לו מעשר. על רבי אלעזר מספרים חז"ל שכאשר עלה משה

אמרת השבוע

כאן גר יהודי

כשבא רבי משה לייב מססוב אל רבי אלימלך מליזנסק, כיבד אותו לומר דבר תורה בשולחן השבת. זה היה בשבת פרשת בוא, ורבי משה לייב אמר: "בפרשה נאמר שהקב"ה 'פסח על בתי בני ישראל במצרים'. לכאורה הלוא הקב"ה מלוא כל הארץ כבודו, ואיך ייתכן שפסח על מקום כלשהו. ועוד, לפי זה היה צריך להיכתב 'אשר פסח מעל בתי בני ישראל'.

"אלא", ביאר רבי משה לייב, "שכאשר הקב"ה עבר בין המצרים והגיע לבית יהודי, החל לרקוד מרוב שמחה, כאומר: כאן גר יהודי. זה הפירוש שהקב"ה 'פסח על בתי בני ישראל' - הוא רקד על בתיהם".

ובעודו מדבר התלהב רבי משה לייב כל-כך עד שקפץ על השולחן והחל לרקוד מתוך אש יוקדת, בקראו: "כאן גר יהודי"...

פתגם חסידי

פעם אחת, לאחר עריכת הסדר, אמר כ"ק אדמו"ר הזקן: "ריבוננו של עולם, אני עשיתי את רצונך, עשה נא אתה את בקשתי ואת רצוני - 'לשנה הבאה בירושלים!'"

חגי הפסח | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

לוקטו הניצוצות

"וינצלו את מצרים" (שמות יב, לו). בני ישראל ליקטו את כל ניצוצות הקדושה שהיו במצרים ולא השאירו שם אפילו ניצוץ אחד.

(תורה אור)

ירידת הדורות

מדוע מדפיסים בכל שנה הגדות של פסח חדשות? משום שירידת הדורות מהירה מאוד, והיהודים שבעל ההגדה ראה אותם בשנה שעברה בבחינת רשעים, השנה הזאת הם כבר נראים צדיקים...

(רבי נפתלי מרופשיץ)

תשובה לכן רשע

"בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" (שמות יג, ח). רמז תשובה לכן רשע לומר "עשה ה' לי" ולא לך, שאילו היית שם לא היית כדאי ליגאל.

(רש"י)

הכול ייגאלו

ההדגשה היא "אילו היית שם" - במצרים, קודם שניתנה התורה, לא היית כדאי ליגאל, אך בגאולה העתידה עתיים גם הרשעים להיגאל, כי גם הם יעשו תשובה, ושום יהודי לא יישאר בגלות.

(לקוטי שיחות)

עני כלול מארבעה

רבי דוד מטולנה היה אומר בדרך הלצה: העני כולל ומכליל את כל ארבעת הבנים: הוא חכם, שכן "לא לחכמים לחם". הוא רשע, כי "לווה רשע ולא ישלם". הוא תם, שכן אצלו "תם הכסף". והוא "שאינו יודע לשאול", כי כבר אין לו ממי ללוות ולשאול...

מעבר חד

"פסח הוא לה" (שמות יב, יא). מפרש רש"י: "הקרנן קרוי פסח על שם הדילוג, ואתם עשו כל עבודותי דרך דילוג וקפיצה". בני ישראל היו משועבדים במשך כמה דורות במצרים, שהייתה ערוות הארץ. משעה שהשתחררו מעבדות זו ועד שעמדו לפני הריסיני לקבל את התורה מפי הגבורה, עברו רק ארבעים ותשעה ימים. מעבר חד כזה לא היה יכול להתחולל אלא בדרך "דילוג וקפיצה".

(לקוטי שיחות)

גבורה שבחסד

"ועבר ה' לנגוף את מצרים" (שמות יב, כג). שם ה'ויה' הוא מידת החסד והרחמים, ובכל זאת נאמר "ועבר הויה לנגוף את מצרים". כי מכת בכורות הייתה בבחינת 'גבורה שבחסד', כמשל האב שמגודל אהבתו לבנו הוא מכה את שונאו של בנו.

(אור תורה)

מצות לתובעת

אלה היו הימים האפלים של המשטר הקומוניסטי. יהודים שומרי תורה ומצוות נרדפו. כל סממן דתי שימש עילה להיטפל לאיש ולהאשימו ב'חתירה' תחת השלטון והחוק. רבים נאסרו או הוגלו לסיביר לשנים רבות.

ר' בצלאל שיף, חסיד חב"ד המתגורר כיום בירושלים, סיים לימודי משפטים באוניברסיטה בטשקנט שבאוזבקיסטן. לצורך ההתמחות נתקבל לעבודה במחלקת עבריינות נוער בפרקליטות הממשלתית.

זמן מה קודם לכן נשלח למשימה בהרי הקרפטים. במהלך שהייתו שם ביקר במפעל מקומי, ואחד העובדים משך את תשומת ליבו. הם החליפו ביניהם מבטים והחלו לשוחח. התברר שהאיש יהודי ושמו אברהם סקבלו, רואח'חשבון במקצועו.

השניים התיידדו. אברהם הזמין אותו אל ביתו, הראה לו את המניין החשאי המקומי, ואף עשה לו היכרות עם כמה מהמתפללים. בימי שהייתו בקרפטים נפגש לעיתים קרובות עם סקבלו והם נעשו ידידים נאמנים.

לפני שובו של בצלאל לטשקנט נפרד בחמימות מידידו החדש והזמין אותו להתארח אצלו, בביתו שבטשקנט.

עברו שנתיים, ואברהם בא לביקור. זה היה בשנת תשכ"ה (1965). כשנפגשו מחדש הייתה שמחתם גדולה. בכל ימי שהייתו של אברהם בטשקנט התארח בביתו של בצלאל. הוא אמר כי אף שיש לו קרובי משפחה בעיר, הוא מעדיף להתארח אצלו. עם זה, כדי שקרוביו לא יפגעו אם ייוודע להם ששהה בטשקנט ולא התארח אצלם, יתארח ביום האחרון אצלם, וכך יסברו שבא לביקור קצר בלבד.

כך עשה. קודם שעזב את ביתו של בצלאל סיכם איתו כי יפגשו לפרידה בנמל'התעופה, קודם טיסתו בחזרה.

בצלאל בא לנמל'התעופה בשעה היעודה. הוא הבחין בידו העומד ליד קרובי משפחתו, אך כשהתקרב אליהם נחרד. אחת מקרובות המשפחה לא הייתה אלא הממונה הישירה עליו, סגנית התובעת הראשית. הוא ניסה לעמוד בצד, אך אברהם קרא לו והציג אותו לפני קרובי משפחתו.

בשלב מסוים לקח בצלאל את אברהם הציידה ושאל בחשש: "מה סיפרת להם עליי?". אברהם אמר לו כי התעורר ויכוח ביניהם אם עדיין יש

תירוצים בכל שבת וחג כדי להשתמט מעבודה, ואילו עכשיו הממונה עליו דאגה שלא יצטרך לעבוד בשבת.

לקראת חגי הפסח פנתה אליו הפרקליטה ושאלה חרש אם יוכל להשיג בעבורה מצות. "בוודאי", ענה בצלאל, "כמה את צריכה?".

"שלושים וחמישה קילו", באה התשובה. בצלאל פקח עיניים תמהות. הלוא זו כמות אדירה! האישה הסבירה מיד כי היא זקוקה למצות בעבור כל קרובי משפחתה, שאמנם הם קומוניסטים אדוקים, אבל לא יוותרו על מצות בפסח...

בצלאל סיכם עם האישה כי אחד מידידיו יביא את המצות אל ביתה. חלוקת המצות נעשתה על ידי חסיד שהשתחרר לא מכבר ממאסר ב'עוון' פעילות דתית. מצבו הכלכלי היה בכי רע, וחלוקת המצות סיפקה לו הכנסה יפה, אף שהייתה כרוכה בסכנה. בצלאל מסר לו פתק ובו תוכנה של האישה.

האיש לקח את המצות ועלה במדרגות הבניין. הוא נקש בדלת וזו נפתחה. כשראה את האישה העומדת בפתח, החוויר כסיד. זו הייתה התובעת שהתייצבה נגדו במשפט וגרמה למאסרו!

הוא ניסה להתעשת ופנה אל הדלת השנייה, כאילו טעה בכתובת, אולם האישה לא הרפתה. "את מי אתה מחפש?" שאלה. "זה בסדר, אני אמצא", מלמל. אך היא דחקה בו: "אני מכירה את כל דיירי הבניין, אמור'נא לי את שמה של המשפחה שאתה מחפש..."

לא נותרה לו ברירה והוא נאלץ להודות שנשלח אל ביתה, אך התנצל כי ככל הנראה זו טעות. "לא, אין זו טעות", אמרה האישה, "היכנס בבקשה". כשנכנס הביתה שאלה האישה אם הביא בעבורה מצות. הוא נשם לרווחה, והלך אל המכונית כדי להעלות לה את המצות. האישה הודתה לו בחמימות ושילמה לו ביד נדיבה.

כמה ימים אחר כך פגש את בצלאל הרב מרדכי קוולינר, שסידר לאותו חסיד את העבודה במאפייה. הוא כמעט הנחית עליו סטירת לחי וגער בו: "איך עשית לחברנו דבר כזה? הלוא הוא היה יכול לקבל שבץ על מפתח הדלת בראותו מולו את התובעת..."

כמה שנים אחר כך עלה שיף לארץ. סגנית התובעת, סופה חובקין שמה, עלתה אף היא לאחר זמן לארץ, והיא מתגוררת באשקלון.

(מפי ר' בצלאל שיף)

עוד לבקר בבית הכנסת ולהשתתף בהתוועדויות החשאיות. הלוא זה היה תפקידה של הפרקליטה - לשים יד על צעירים מסוגו...

ביומיים הבאים לא העז לחזור לעבודתו. לאחר מכן הבין שלא יוכל עוד להתחמק, וקיווה לטוב. להפתעתו גילה כי הפרקליטה דווקא מסייעת לו בכל מיני דברים שהתקשה בהם. למשל, קודם לכן היה עליו לחפש

ברוסיה צעירים שומרי שבת ומקיימי מצוות. האישה טענה שאין כיום צעירים כאלה, ואילו הוא טען שיש. לכן הציג לפניו את בצלאל, להוכיח לה כי אכן יש כאלה...

ליבו של בצלאל נפל. "מה עשיתי?!", התמרמר, "אני אבוד עכשיו". אך את הנעשה אין להשיב. בצלאל ידע כי לימודיו ועבודתו נתונים בסכנה. היה ברור לו כי מעכשיו לא יוכל

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

ענוה ותקיפות

המלך המשיח מאופיין בשילוב הניגודים שיש בו. מצד אחד הוא "עני ורוכב על חמור" (זכריה ט,ט), ומצד שני הוא "מלך" ("הנה מלך יבוא לך"), ומלכות פירושה רוממות והתנשאות על העם. הוא יתנהג כמלך - בהתנשאות של מלכות, בתקיפות של מלך, בהדר שראוי למלך המשיח; ובהיבט תהיה בו ענוה ופשטות, כאחד העם.

"כ"ק אדמו"ר הצמח צדק" היה אומר שמישיח צדקנו יתענג במיוחד מהיהודים הפשוטים, בעלי מסירות הנפש. כלומר, אף על פי שילמד תורה את כל העם, ובהם גדולי הגדולים, וכולם ילמדו מפיו את "תורתו של משיח", עם זה, תהיה בו ענוה והתבטלות פנימית מופלאה, כדי להתייחס לאנשים פשוטים וללמוד גם עמם, על פי רמתם ומידת הבנתם (ראה ספר המאמרים תרצ"ט עמ' 491).

מקור התקיפות

למעשה, שילוב זה, בין תקיפות והתנשאות ובין ענוה גמורה, צריך להיות אצל כל יהודי. התורה דורשת מהיהודי לסלק לחלוטין כל פירור של ישות עצמית ולהתבטל לגמרי לקב"ה. עם זה, היא מצפה ממנו לנהוג לא אחת בתקיפות ובנחישות דעת עד כדי מסירות נפש בפועל. התורה דורשת ממנו לדחות בתוקף את השפעותיו השליליות של העולם ולעמוד נגד כל גורם שמנסה להפריעו בעבודתו לקונו. איך ייתכן להכיל בריבזן גם העדר שמץ של ישות עצמית וגם עוזרו ותקיפות רבה כל כך?

בעומק הדברים אין כל סתירה, ואדרבה, שתי התכונות נובעות ממקור אחד. תקיפותו של יהודי בכל הקשור לעבודת הבורא נובעת מההכרה העמוקה שהקב"ה הוא המציאות האחת והיחידה הקיימת בעולם. דווקא משום שהאדם אינו מחשיב את עצמו כלל למציאות עצמאית, תקיפותו בעיניו התורה והמצוות אינה ביטוי של ישות עצמית, אלא להפך - ביטוי להכרה העמוקה שאין עוד מציאות מלבד הבורא. דווקא ההתבטלות והעדר כל ישות עצמית הם הגורמים לאדם לנהוג בשיא של תקיפות ועוצמה בכל הקשור לענייני התורה ומצוותיה.

להוציא את ה'חמץ'

מסופר על אחד מגדולי חסידיו של אדמו"ר הזקן, שבצעירותו נודע כעילוי גדול והיה ממתנגדי החסידות. פעם אחת הגיע אל הרבי, ודברי תורתו שבו את ליבו, עד שנשאר במקום ושקד חודשים רבים על תורת החסידות. כשנכנס בפעם הראשונה ל'יחידות' אל הרבי, שאל: "מה חסר לי?". השיבו הרבי: "לא חסר לך מאומה, כי ירא'אלוקים אתה ולמך. אתה רק צריך להוציא את ה'חמץ', שהוא ישות וגסות הרוח, ולהכניס 'מצה', שהיא ביטול".

איסור חמץ שונה מהרבה איסורי תורה בהיותו אסור ב'משהו'. אפילו פירור זעיר של חמץ אסור בתכלית בימי הפסח, ואינו מתבטל ברוב או בשישים. פירושו של דבר במשמעות הרוחנית, שאת ההתנשאות והגאוה יש להרחיק לחלוטין ואסור להשאיר אפילו 'משהו' של גאוה. כל עוד יש באדם גאוה וגסות הרוח, אומר עליו הקב"ה: "אין אני יכולים לדור בעולם". וכפי שנאמר במשלי: "תובעת ה' כל גבה לב".

הגאוה נשללת שיליה גמורה משום שהיא הגורם הראשי לחטא ועוון. לו היה האדם בטל בתכלית לקב"ה - לא היה עולה על דעתו לעשות דבר שאינו עולה בקנה אחד עם רצונו. אך מכיון שיש בו גאוה והרגשת ישות עצמית, נוצר אצלו מצב של 'אני רוצה' מול 'הקב"ה רוצה', ואז אי אפשר לדעת רצונו של מי יגבר.

זו מעלת המיוחדת של המלך המשיח. אין בו אפילו שמץ של ישות אישית, ולכן יוכל למלוך על העולם כולו ולהביא את דבר'ה לכל העולם.

שבויים היינו במצרים

המצרי. הוא צחק: 'מה אתם מבבלים את המוח. הם לא יעזו'."

הפריצה למוצב

יום הכיפורים, השעה 13:20. עשרים דקות לפני פריצתה הרשמית של המלחמה. "עמדתי ליד המפקד בבונקר ופתאום הוא מקבל הודעה: 'כוננות ספיגה'. תגובתו הראשונית הייתה: 'נראה שמישהו קיבל כאבראש מהצום'. עם זה, הורה לנו להתלבש ולהתכונן. אחריכך התברר שהקומנדו המצרי כבר היה קרוב אלינו."

סיטון נפל בשבי ביום השלישי למלחמה. "היינו בתוך הבונקר והם הקיפו אותנו. נזרק רימון לפתח הבונקר והתקשינו לנשום. אמרנו לעצמנו שנילחם עד הסוף, ואז אחד החיילים צעק בערבית: 'נכנעים'. התבקשנו לצאת בידיים מורמות, ונלקחנו לכלא המצרי, תוך כדי מכות והשפלות."

טעמה של החירות

איך נראים הרגעים הראשונים בשבי? "הרגשה נוראה", הוא אומר. "הרגשתי שזה הסוף וחשבתי רק על המשפחה. לא יכולתי אלא להתפלל לקב"ה". התיאורים המזעזעים מהשבי קשים לשמיעה. שלושה חודשים עבר גיהינום של ממש, בעוד עיניו, ידיו ורגליו קשורות. "אין יום

מגיד. לרגע הזה מחכים נכדיו של נתן סיטון מירושלים. אחרי ארבע הקושיות המסורתיות באות עוד שאלות. "סבא, ספר לנו איך יצאת ממצרים", מבקשים הנכדים. הוא מפליט אנחה, מביט בנכדים ומחייך, ואז פותח בסיפור שמרתק את בני המשפחה בכל פעם מחדש.

שנים שתק, רק בשנים האחרונות הסכים לשתף את בני המשפחה בחוויות השבי במצרים בימי מלחמת יום הכיפורים. בצעד נדיר הוא משתף גם אותנו בסיפור יציאת מצרים הפרטית שלו, שאותה חי בכל יום מחדש, כמו ממש את מאמר חז"ל "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים".

עוצמת המחדל

בשביל סיטון (63) מלחמת יום הכיפורים התחילה כמה ימים לפני ראש השנה תשל"ד (1973). הוא נקרא לשירות מילואים במוצב 'מצמד'. "היינו מתצפתים לאורך היום על הגבול המצרי", הוא מספר. "בימים הראשונים הייתה אווירה מאוד פסטורלית, אבל סמוך לראש השנה התחלנו לראות תזוזות בצד המצרי".

סיפורו מספק הצצה מדהימה לגודל המחדל: "פנינו שוב ושוב לקצינים שלנו וסיפרנו מה אנחנו רואים, אבל התגובה הייתה זלזול מוחלט. יומיים לפני המלחמה ביקר אצלנו קצין בכיר בחיל המודיעין ודיווחנו לו על המתרחש בצד

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

לזכור עירוב תבשילין

שאלה: מה עניינו של 'עירוב תבשילין' שעושים השנה בערב שביעי של פסח?

תשובה: כאשר חג חל בערב שבת מתעוררת שאלה בדבר ביטול (ואפילו הדלקת נרות) בחג לצורך השבת. מותר לבשל ולהכין אוכל בחג לצורך החג, אבל לא לצורך יום אחר, אפילו הוא שבת.

עליכן תיקנו חז"ל את התקנה הנקראת 'עירוב תבשילין', שעיקרה הכנת תבשיל מיוחד מערב חג לצורך השבת, ועלידי כך מותר להוסיף לבשל ולאפות ולהדליק נרות וכו' גם בחג לצורך השבת.

וכך עושים זאת:

לוקחים בערב החג חתיכת בשר או דג (או תבשיל אחר) בנפח 27 סמ"ק לפחות (קרוב לנפח של קופסת גפרורים רגילה), וכמורכן מצה שלמה.

סיטון על רקע הפרימיות (צילום: מאיר אלפסי)

ואין לילה, אין אוכל ואין שתייה כמעט", הוא מספר. "יום אחד באו אליי חמישה סוהרים והחלו לדקור אותי. אמרתי להם שאני בן יחיד, ואז אמר מפקדם: 'עזבו אותו'. זה היה רגע של חסד, כי בהמשך הוסיפו לענות אותי".

שלושה חודשים אחר-כך, בעסקת חילופי השבויים הכוללת, שוחרר. לדבריו, "החוויות מהשבי נשארו כצלוקת לכל החיים, טראומה המלווה אותך בכל יום מחדש. כל אירוע מלחמתי אותך, כל פיגוע מקפיץ אותך". אחרי לידת בנר בכורו החלה רעייתו להתקרב לשמירת תורה ומצוות, והוא בעקבותיה. ליל הסדר מביא מרגוע לנשמתו. "בכל שנה אני מרגיש את הטעם של בן חורין", הוא אומר ומחייך.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הצינן' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'צינן' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020